

BIJLAGE HOOFDLIJNEN NIEUWE AMMONIAKWETGEVING

Hoofdlijnen Wet ammoniak en veehouderij

1. Werkingssfeer

De Wet ammoniak en veehouderij (Wav) is een “lex specialis” ten opzichte van de Wet milieubeheer (Wm). Bij *oprichting of verandering van een veehouderij* bepaalt niet de Wm maar de Wav in welke situaties een milieuvergunning *als gevolg van de ammoniakemissie uit de tot de veehouderij behorende dierenverblijven* kan worden verleend of moet worden geweigerd (art. 3, lid 1).

Daarop bestaat echter een aantal uitzonderingen:

- op gevolgen van directe ammoniakschade blijft de Wm van toepassing (art. 3, lid 2);
- er kunnen aanvullend alara-eisen worden gesteld ter beperking van de ammoniakemissie uit dierenverblijven (art. 3, lid 3);
- er moet rekening worden gehouden met de uitkomsten van een milieueffectrapportage (art. 3, lid 4).

Het feit dat de Wav alleen betrekking heeft op ammoniakemissie uit dierenverblijven, betekent ook dat de gevolgen van ammoniakemissie uit andere bronnen binnen de veehouderij, zoals mestopslag en mestverwerking, moeten worden beoordeeld met toepassing van de Wm.

2. Kwetsbare gebieden

De Wav heeft tot doel om kwetsbare natuur extra te beschermen (aanvullend op het generieke emissiebeleid) tegen de nadelige gevolgen van de emissie van ammoniak uit veehouderijen die in en nabij deze gebieden zijn gelegen.

Om op grond van de Wav als kwetsbaar gebied te worden aangemerkt moet een gebied aan twee criteria voldoen (art. 2, lid 1, aanhef en onder a):

- op 31 december 2001 op grond van de Interimwet ammoniak en veehouderij als voor verzuring gevoelig gebied zijn aangemerkt, én
- gelegen zijn binnen de ecologische hoofdstructuur (EHS).

Welke gebieden als voor verzuring gevoelig moeten worden aangemerkt is geregeld in de Uitvoeringsregeling ammoniak en veehouderij (artikelen 2 en 3 Uav). Voor dit onderwerp blijft de Uav dus ook in de toekomst van belang.

Bijzondere gevallen:

- gebieden kleiner dan 5 ha: voorzover deze op 31 december 2001 in een gemeentelijke verordening als voor verzuring gevoelig waren aangewezen, blijven deze onder de Wav als kwetsbaar gebied beschermd (art. 2, lid 1, onder a juncto art. 2, lid 1, onder b Uav);
- convenantsgebieden: als op 31 december 2001 voor een gebied een convenant gold, wordt een dergelijk gebied als kwetsbaar in de zin van de Wav aangemerkt op het moment dat het convenant vervalt (art. 2, lid 1, onder b).

Welke voor verzuring gevoelige gebieden binnen de EHS liggen, zal moeten blijken uit een besluit van gedeputeerde staten en de daarbij behorende kaarten. Bij de inwerkingtreding van de Wav zal een dergelijk besluit veelal nog niet genomen zijn. Zolang dat besluit nog niet bekend is gemaakt, zal de gemeente bij de vergunningverlening alle voor verzuring gevoelige gebieden, ook die buiten de EHS, als kwetsbaar gebied moeten beschouwen (art. 2, leden 2 en 3).

3. Regime in kwetsbare gebieden en zones

Binnen een kwetsbaar gebied en een zone van 250 meter daaromheen:

- is oprichting van een veehouderij niet toegestaan (art. 4, lid 1);
- is uitbreiding van een veehouderij met dieren (van een of meer diercategorieën) slechts mogelijk binnen een gecorrigeerd emissieplafond (art. 6, lid 1 en art. 7, lid 1, onder a).

Het gecorrigeerd emissieplafond van een veehouderij wordt bepaald door te berekenen wat de emissie van de veehouderij zou zijn als alle dierenverblijven zouden voldoen aan de stand der techniek. Welke maximale emissiewaarden daarbij moeten worden gehanteerd volgt uit het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij ('amvb huisvesting') en tot de inwerkingtreding daarvan uit de Regeling ammoniak en veehouderij.

Uitzonderingen op het verbod een veehouderij op te richten:

- oprichting van een veehouderij waarin de dieren hoofdzakelijk worden gehouden ten behoeve van de instandhouding van natuurgebieden zoals een schaapskooi (art. 5, lid 2);
- 'oprichting' van een bestaande veehouderij die buiten de werkingssfeer komt te vallen van het Besluit melkrundveehouderijen milieubeheer of het Besluit akkerbouwbedrijven milieubeheer en waarbij geen uitbreiding in dieren plaatsvindt of de uitbreiding binnen het gecorrigeerd emissieplafond past (art. 5, lid 1, onder a en b).

Bijzondere gevallen van uitbreiding:

- melkrundveehouderijen die uitsluitend uitbreiden met melkrundvee mogen uitbreiden tot een emissieplafond dat overeenkomt met de emissie van 110 melkkoeien en 77 stuks vrouwelijk jongvee (art. 5, lid 1, onder c en art. 7, lid 1, onder b);
- uitbreiding met schapen, paarden, biologisch gehouden dieren en dieren die hoofdzakelijk worden gehouden ten behoeve van natuurbeheer is ook boven het gecorrigeerd emissieplafond mogelijk (art. 5, lid 1, onder d, e en f en art. 7, lid 1, onder c, d en e).

Of een veehouderij binnen een kwetsbaar gebied of de daaromheen liggende zone ligt, wordt bepaald aan de hand van de ligging van de dierenverblijven: ligt één van de dierenverblijven geheel of deels binnen een kwetsbaar gebied of de zone, dan gelden bovengenoemde regels (art. 4, lid 1 en art. 6, lid 1).

4. Regime buiten zones

Buiten de zones van 250 meter om de kwetsbare gebieden kan oprichting en uitbreiding van een veehouderij in beginsel niet worden geweigerd (uiteraard wel om andere redenen dan vanwege de ammoniakemissie uit de dierenverblijven).

De wet kent een expliciete uitzondering:

- als het een veehouderij betreft die onder de werkingssfeer van de IPPC-richtlijn valt en de oprichting of uitbreiding een belangrijke (toename van) de verontreiniging zou veroorzaken, dient de vergunning te worden geweigerd (art. 4, lid 2 en art. 6, lid 2).

Verder volgt (indirect) uit artikel 3, leden 2, 3 en 4, dat de milieuvergunning ook zal moeten worden geweigerd indien:

- de directe ammoniakschade te groot is;
- de nieuw te bouwen dierenverblijven niet voldoen aan het alara-beginsel van art. 8.11, lid 3 Wm of aan de emissie-eisen van de (toekomstige) 'amvb huisvesting'; of
- de uitkomst van een milieu-effectrapportage daartoe aanleiding geeft.

Deze weigeringsgronden, met uitzondering van de laatste, kunnen overigens ook optreden bij uitbreidingen van veehouderijen binnen de kwetsbare gebieden en de zones.

5. Meldingen

Voor uitbreiding van een veehouderij met dieren (van een of meer diercategorieën) die ligt in een kwetsbaar gebied of binnen de bijbehorende zone is altijd een vergunning nodig. Er kan niet worden volstaan met een melding als bedoeld in artikel 8.19, lid 2 Wm (zie art. 8).

6. Anticipatieregeling en overgangsrecht

Om ongewenst anticiperen op de Wav tegen te gaan, is een speciale regeling in de wet opgenomen. Deze komt kort samengevat op het volgende neer. Als voor inwerkingtreding van de Wav een vergunning is verleend op een aanvraag gedaan op of na 8 december 2000 en achteraf (op het moment van inwerkingtreding van de ‘amvb huisvesting’) blijkt de veehouderij te liggen in een kwetsbaar gebied of in de zone daaromheen, dan vervalt die vergunning van rechtswege, indien deze op grond van de Wav niet zou kunnen worden verleend (art. 10, leden 1 en 3).

Voor een melding op grond van art. 8.19, lid 2 Wm, gedaan op of na 8 december 2000, geldt een overeenkomstige regeling. De rechtsgevolgen van de melding en de verklaring van het bevoegd gezag vervallen in dat geval van rechtswege (art. 10, leden 2 en 3).

Uitzondering:

- Als tegen een vergunning of een melding/verklaring als hiervoor bedoeld binnen de gestelde termijn beroep is of wordt ingesteld, vervallen de vergunning respectievelijk de rechtsgevolgen niet, maar dient de rechter het beroep af te doen met toepassing van de Wav (art. 10, leden 7 en 8).

Wat betreft het moment van vervallen van een vergunning is gekozen voor het tijdstip van inwerkingtreding van de ‘amvb huisvesting’, omdat de provincies naar verwachting op dat moment een besluit hebben genomen over de EHS. Op die wijze wordt bewerkstelligd dat geen vergunningen vervallen van veehouderijen die achteraf toch niet binnen een kwetsbaar gebied of zone blijken te liggen. Bepalend is dus of op het moment van de inwerkingtreding van de ‘amvb huisvesting’ de vergunning al dan niet zou kunnen worden verleend.

De veehouderij mag echter nog wel in werking worden gehouden, op voorwaarde dat de veehouder binnen 12 weken een vergunning aanvraagt, tot 8 weken nadat het besluit op de aanvraag in werking is getreden (art. 10, lid 4). De aanvraag wordt dan beoordeeld uitgaande van de vergunde situatie op 8 december 2000 (art. 10, leden 5 en 6).

Alleen voor aanvragen van vóór 8 december 2000 geldt in de Wav een specifieke overgangsregeling: een beslissing over een dergelijke aanvraag moet worden gedaan met toepassing van de Interimwet ammoniak en veehouderij (art. 10, lid 9).

Hoofdpijnen Regeling ammoniak en veehouderij

De Wet ammoniak en veehouderij kent ook een uitvoeringsregeling. De basis daarvoor is te vinden in artikel 1 van de wet. In het eerste lid van dat artikel is geregeld dat de emissiefactoren bij of krachtens ministeriële regeling worden vastgesteld, terwijl op grond van het derde lid van artikel 1 bij ministeriële regeling tijdelijk maximale emissiewaarden kunnen worden vastgesteld tot het moment dat de ‘amvb huisvesting’ van kracht wordt.

1. Stalsystemen en emissiefactoren

De systematiek van het berekenen van de ammoniakemissie is in grote lijnen identiek aan de systematiek die in de Interimwet ammoniak en veehouderij werd gehanteerd. Voor de berekening van de ammoniakemissie van een veehouderij wordt het aantal dieren dat in de veehouderij aanwezig mag zijn, vermenigvuldigd met de emissiefactoren (artikel 1, lid 2 van de wet). Per diercategorie en huisvestingssysteem wordt in een bijlage van de uitvoeringsregeling de emissie per dierplaats per jaar uitgedrukt in kg ammoniak. Deze bijlage zal qua opzet (indeling in categorieën) en inhoud (huisvestingssystemen met emissiefactoren) identiek zijn aan de bijlage die in de Uitvoeringsregeling ammoniak en veehouderij (Uav) was opgenomen (bijlage 4 Uav).

Ten opzichte van de laatst gewijzigde Uav zal de bijlage in elk geval de volgende veranderingen bevatten.

- *Jaarrond emissiefactoren rundvee.* Anders dan in de Uav zullen de emissiefactoren voor rundvee in de nieuwe regeling niet meer worden gebaseerd op de winterstalperiode maar op de volledige jaarperiode (jaarrond emissiefactoren).
- *Nieuwe stalsystemen.* Ten opzichte van de laatste wijziging van bijlage 4 van de Uav (december 2000) zal in de nieuwe regeling een aantal nieuwe stalsystemen worden toegevoegd. Enkele van deze systemen en de bijbehorende stalbeschrijving staan reeds opgenomen in de Vamil- en MIA-lijsten die zijn gepubliceerd in de Staatscourant van 28 december 2001, nummer 250 (blz. 100 e.v.).
- *Verhoging emissiefactor vleeskuikens.* Gebleken is dat de emissiefactor voor traditionele huisvesting van vleeskuikens die in de Uav werd gehanteerd (0,05) geen correcte weergave is van de werkelijke ammoniakemissie. Deze emissiefactor zal daarom in de nieuwe regeling worden verhoogd (wordt 0,08).
- *Nageschakelde technieken.* Bij de voorbereiding van de nieuwe regeling wordt nog nader bezien of het wenselijk is om de systematiek van de “nageschakelde technieken” bij kippen in de Uav (E6 in de Uav-bijlage) te continueren.

2. Proefstalregeling

De nieuwe ministeriële regeling zal ook een bepaling bevatten die het mogelijk maakt nieuwe emissiearme technieken in de praktijk te ontwikkelen en toe te passen. Op verzoek van degene die een nieuwe emissiearme techniek in een stal wil toepassen welke (nog) niet op de bijlage met huisvestingssystemen voorkomt, kan de minister van VROM voor die specifieke stal een bijzondere emissiefactor vaststellen.

De proefstalregeling zal in grote lijnen overeenkomen met de regeling zoals die in de Uav was opgenomen.

3. Interim maximale emissiewaarden

Omdat op het moment van inwerkingtreding van de Wav de 'amvb huisvesting' nog niet van kracht zal zijn, zullen in de nieuwe regeling 'tijdelijke' maximale emissiewaarden worden opgenomen. Daardoor is het mogelijk om voor veehouderijen in de kwetsbare gebieden en zones de gecorrigeerde ammoniakemissie (emissieplafond) te berekenen.

De maximale emissiewaarden (uitgedrukt in kg NH₃ per dierplaats per jaar) zullen - met uitzondering voor melkrundvee - gelijk zijn aan de waarden voor bestaande stallen in het ontwerpbesluit. Op het tijdstip dat de 'amvb huisvesting' van kracht wordt, worden de 'tijdelijke' maximale emissiewaarden in de ministeriële regeling vervangen door de 'definitieve' maximale emissiewaarden in de 'amvb huisvesting' (zie art. 1, lid 3 van de wet).

<u>Hoofdcategorie varkens:</u>	max. emissiewaarde:
biggenopfok (gespeende biggen)	0,20 (of 0,23; zie hieronder)
kraamzeugen (incl. biggen tot spenen)	2,9
guste en dragende zeugen	2,6
vleesvarkens, opfokberen van ca. 25 kg tot 7 maanden, opfokzeugen van ca. 25 kg tot eerste dekking	1,2
<u>Hoofdcategorie kippen:</u>	
Opfokhennen en hanen van legrassen; jonger dan 18 weken	0,006
legkippen en (groot-)ouderdieren van legrassen	0,013 (batterijhuisvesting) 0,125 (niet-batterijhuisvesting)
ouderdieren van vleeskuikens	0,250
vleeskuikens	0,045

Indien biggen worden gehouden in een dierenverblijf gezamenlijk met zeugen, en/of guste en dragende zeugen en ter beperking van de ammoniakemissie een biologisch luchtwassysteem wordt toegepast, bedraagt de maximale emissiewaarde 0,23 in plaats van 0,20.

Bovenstaande maximale emissiewaarden zijn niet van toepassing indien de dieren worden gehouden overeenkomstig de biologische productiemethoden, zoals bedoeld in het Landbouwkwaliteitsbesluit biologische productiemethode, of indien het varkens betreft die worden gehouden overeenkomstig de PVV-regeling scharrelvarkens.